

ne. Alsidigt arbejde slider, alt andet lige, mindst på helbredet.

Samtidig er arbejdet blevet stærkt mekaniseret med ofte meget farlige maskiner. Langt størstedelen af maskinulykkerne skyldes, at maskinerne på grund af arbejdspress eller uvidenhed anvendes forkert eller i strid med forskrifterne.

Der finder meget lidt organiseret sikkerhedsarbejde sted inden for det grønne område. Af Arbejdstilsynets ulykkesstatistikker fremgår det, at jo mindre virksomhederne er, jo højere er ulykkesfrekvensen.

En række andre faktorer har indflydelse på arbejdsmiljøforholdene i landbruget. Der er meget alenearbejde, hvad der kan foranledige, at nogen forsøger at løse opgaver, der overstiger evnerne eller kræfterne. Der arbejdes generelt ofte under et både økonomisk og tidsmæssigt pres. Således sker der flest ulykker i april og september under såning og høst.

Behovet for at forbedre arbejdsmiljøet inden for det grønne område fremgår klart af Arbejdstilsynets ulykkesstatistikker. I 1985 skete således 28 dødsulykker inden for det grønne område ud af i alt 79 dødsulykker for alle erhverv. På trods af, at det grønne område kun har lidt over 7 pct. af arbejdsstyrken, har området over 35 pct. af dødsulykkerne. Det svarer til en overdødelighed for det grønne område på 400 pct. i forhold til gennemsnittet af øvrige erhverv!

Hvad angår arbejdsulykker uden dødelig udgang, udgør anmeldte arbejdsulykker inden for det grønne område kun mellem 2 og 3 pct. af samtlige anmeldte arbejdsulykker. Dette hænger dog uden tvivl sammen med, at der er en lavere anmeldelsesgrad for ulykker inden for det grønne område end for ulykker inden for andre områder på grund af manglende sikkerhedsorganisation og et stort antal selvstændige, som normalt ikke anmelder ulykker, som de selv er blevet udsat for.

Den lavere anmeldelsesgrad for det grønne områdes arbejdsulykker ses bl.a. også af, at anmeldte arbejdsulykker inden for området medfører over dobbelt så mange fraværsdage som gennemsnittet. Forskellige undersøgelser anslår, at kun mellem 10 og 30 pct. af de anmeldelsespligtige ulykker i det grønne område rent faktisk anmeldes.

Arbejdstilsynet har igangsat en kampagne, der skal vare fra 1987 til 1990, specielt med det formål at nedbringe antallet af dødsulykker i landbruget. Denne kampagne må betegnes som højst tiltrængt, idet Arbejdstilsynet hidtil kun har anvendt mellem 2 og 3 pct. af den samlede besøgstid på hele det grønne område. Det er således ikke ualmindeligt, at der kan gå 20 år imellem, at en virksomhed i det grønne område får besøg af Arbejdstilsynet.

Efter forslagsstillernes mening har Arbejdstilsynet dog heller ikke haft de tilstrækkelige ressourcer til at foretage et tilstrækkeligt tilsyn. Derfor har Socialistisk Folkeparti da også flere gange stillet forslag om at tilføre Arbejdstilsynet flere økonomiske midler.

Generelt, men særlig udtalt på landbrugsområdet kan den nuværende regerings ønske om at holde arbejdsgivernes omkostninger nede aflæses i en meget mangelfuld indsats på arbejdsmiljøområdet. Regeringen må så også påtage sig ansvaret for konsekvenserne af dette.

Konkret valgte regeringen ved den daværende arbejdsminister f.eks. efter pres fra Landbo- og Husmandsforeningerne i 1983 at udskyde et længe forberedt forbud mod anvendelse af traktorer uden styrtværn på ubestemt tid. Siden da er der sket adskillige dødsulykker med traktorer uden styrtværn. Af en undersøgelse af 162 traktorulykker refereret i Ugeskrift for Læger (nr. 43 af 20. oktober 1986 s. 2777 ff) fremgår det, at Arbejdstilsynets krav ikke var overholdt i mindst 29 tilfælde, at kun 6 pct. af ulykkerne blev anmeldt, og at der blev optaget politirapport i 3 tilfælde. I en anden undersøgelse om bærnedødsfald ved ulykker med traktor og traktortrukne redskaber, refereret i samme nr. af Ugeskrift for Læger (s. 2780 ff.) udtaler lægerne i øvrigt: »Den eksisterende lovgivning for traktorer uden styrtssikkert førerværn er så restriktiv, at det er tvivlsomt, om ejerne overhovedet vil kunne udnytte maskinerne med udbytte, hvis de skal overholde den. Det kan derfor kun beklages, at disse traktorer i 1983 fik forlænget levetid.«

De jævnlige overtrædelser af mange forskellige sikkerhedsregler inden for det grønne område specielt landbruget skyldes i mange tilfælde uvidenhed. Samtidig med at sikkerhedsreglerne inden for det grønne område bør strammes, må der derfor bruges mange ressourcer på øget information og vejledning.

Mens arbejdsgiverorganisationerne inden for gartneri og skovbrug har vist sig villige til at diskutere arbejdsmiljøspørgsmål og i visse tilfælde at indføre frivillige aftaler vedrørende f.eks. sikkerhedsudstyr, har landbrugsorganisationerne næsten konsekvent modarbejdet arbejdsmiljøforbedringer. En del af ofrene for denne politik står opført i døds- og ulykkesstatistikkerne. En anden og langt større del, som ofte ikke er registreret, er de landmænd og tidligere ansatte i landbruget, hvis dagligdag og erhvervsevne er mere eller mindre ødelagt på grund af erhvervsygdomme, nedslidning og/eller arbejdsbetingede lidelser.

Hvor landbrugsorganisationerne har glædet sig over at slippe billigt med hensyn til arbejdsmiljøforbedringer, er der næppe tvivl om, at de ramte landbo-